

Stan sanitarno – epidemiologiczny powiatu giżyckiego w 2012 roku

Rok 2012 był dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej kolejnym bardzo pracowitym.

W lutym 2012 roku pojawiły się doniesienia o zastosowaniu do produkcji żywności soli technicznej zamiast soli spożywczej. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Giżycku przeprowadzili w tym temacie 94 kontrole, a pobrane próbki nie zostały zakwestionowane.

W związku z przygotowaniem do organizacji Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej EURO 2012 zostaliśmy zobowiązani do zabezpieczenia sanitarno – epidemiologicznego turnieju. Wzmociliśmy nadzór nad obiektami użyteczności publicznej, bazą noclegową, dworcami PKP, przystankami, środkami transportu oraz obiektami handlowo – usługowymi. W okresie od 22 maja do 16 lipca 2012 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku został zobligowany do codziennego raportowania informacji o zgłoszonych przez lekarzy zachorowaniach przenoszonych drogą pokarmową, oddechową oraz o nowych przypadkach chorób uznanych za szczególnie niebezpieczne i zdarzeniach objętych szczególnym nadzorem epidemiologicznym.

W związku z decyzją Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącą wstrzymania wprowadzenia do obrotu napojów alkoholowych wyprodukowanych w Republice Czeskiej przeprowadziliśmy 311 kontroli w sklepach, hurtowniach, obiektach gastronomicznych i na targowiskach.

W minionym roku przeprowadziliśmy w naszym powiecie: 2891 kontroli sanitarnych (2115 w 2011 roku) w 1479 obiektach, 112 kontroli i wizji lokalnych w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego i 6 wizytacji w ramach promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej oraz 142 dochodzenia epidemiologiczne dotyczące opracowań chorób zakaźnych. Dokonaliśmy 1597 badań, pobraliśmy do badań laboratoryjnych 419 próbek. Wydaliśmy 1214 decyzji (w tym: 638 merytorycznych), 39 postanowień oraz 24 tytuły wykonawcze. Za zaniedbania sanitarno – higieniczne nałożyliśmy 39 mandatów karnych na kwotę 4760 zł.

W ogólnej ocenie stan sanitarno – epidemiologiczny naszego powiatu w 2012 roku był dobry. Systematycznie poprawia się sytuacja w zakładach pracy, placówkach służby zdrowia, szkołach, obiektach turystycznych, placówkach handlowo – usługowych.

Higiena Komunalna – warunki zdrowotne środowiska

Ustawa z 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej stanowi, że do zakresu działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie bieżącego nadzoru sanitarnego należy kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczące m.in. higieny środowiska, a zwłaszcza wody do spożycia, czystości powietrza atmosferycznego, gleby, wód i innych elementów środowiska w zakresie ustalonym w odrębnych przepisach. Powyższe zadania realizują pracownicy pionu higieny komunalnej, czuwając nad bezpieczeństwem sanitarnym ludności poprzez sprawowanie nadzoru nad obiektami użyteczności publicznej i urządzeniami wodnymi.

Działalność kontrolna w obiektach nadzorowanych

W 2012 roku pod nadzorem pionu higieny komunalnej znajdowało się 236 obiektów w tym: 218 obiektów użyteczności publicznej, wśród nich m.in. domy pomocy społecznej, obiekty świadczące usługi noclegowe (hotele, motele, pensjonaty, kempingi, schroniska, ośrodki wypoczynkowe), obiekty świadczące usługi w zakresie pielęgnacji ciała (zakłady kosmetyczne i fryzjerskie, solaria, gabinety odnowy biologicznej, salony tatuażu), baseny ustępy publiczne, dworce, przystanie jednostek pływających, cmentarze , 17 urządzeń wodnych, 1 kąpielisko.

Przeprowadzane kontrole, obejmujące swoim zakresem przestrzeganie przepisów dotyczących utrzymania należytego stanu sanitarno- higienicznego w obiektach, w większości przypadków nie wykazały zaniedbań sanitarno-porządkowych. Spośród skontrolowanych w ciągu 2012 roku 236 obiektów (100 %) niewłaściwy stan sanitarno- higieniczny stwierdzono w 9 (7 obiektów użyteczności publicznej i 2 Stacje Uzdatniania Wody) , co stanowiło 3,81 % ogółu skontrolowanych.

Przeprowadzono 421 kontroli sanitarnych, wydano 109 decyzji administracyjnych, 37 decyzji płatniczych, pobrano 284 próby (m.in. próby wody do spożycia, wody z kąpieliska, wody z basenu, piasku z piaskownic).

Baza noclegowa

Hotele, pensjonaty i motele oraz ośrodki wypoczynkowe stanowią bazę noclegową naszego powiatu. Pod nadzorem pionu higieny komunalnej w 2012 r. było 11 hoteli, 1 motel, 12 pensjonatów, 32 inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. Podstawowymi elementami uwzględnianymi przy ocenie stanu sanitarnego placówek świadczących usługi

hotelarskie były: gospodarka wodno-ściekowa i postępowanie z odpadami komunalnymi, sprawność wentylacji pomieszczeń, stan sanitarno-techniczny obiektu (m.in. pokoje noclegowych, sanitariatów i ciągów komunikacyjnych), postępowanie z bielizną oraz przestrzeganie zasad higieny przez personel. Standard kontrolowanych obiektów systematycznie się poprawia. Niewłaściwy stan sanitarno-techniczny stwierdzono zaledwie w jednym z nich.

Bezpieczeństwo osób podróżujących – dworce

W ewidencji Inspekcji znajduje się 1 dworzec PKP, 4 przystanki PKP, 1 przystanek PKS. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości (w 2 obiektach uzyskano poprawę stanu sanitarno-technicznego), skontrolowano 3 środki transportu publicznego.

Ustępy publiczne ogólnodostępne

W 2012 roku kontynuowano kontrole stanu sanitarno-technicznego ustępów publicznych i ogólnodostępnych. W dalszym ciągu istotnym problemem jest dostępność toalet dla turystów, szczególnie w miejscowościach najliczniej odwiedzanych w okresie letnim. Na terenie powiatu znajduje się 7 ustępów publicznych, wszystkie skontrolowano, nie stwierdzono niewłaściwego stanu sanitarno-technicznego.

Obiekty rekreacji wodnej

W związku z wejściem w życie ustawy z 4 marca 2010 r. o zmianie ustawy Prawo wodne (Dz. U. z 2010 r. Nr 44, poz. 253), wprowadzającej istotne zmiany dotyczące zarządzania jakością wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpeli, nadzoru nad jakością wody oraz nakładającej nowe obowiązki na organizatorów kąpielisk i miejsc wykorzystywanych do kąpeli, wójta, burmistrza lub prezydenta miasta oraz organy państwowej inspekcji sanitarnej, w sezonie kąpielowym od 2011 roku nastąpiły istotne zmiany w ewidencji nadzorowanych kąpielisk. Dotychczas każde kąpielisko wykorzystywane przez ludzi do kąpeli było objęte nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, a jakość wody była systematycznie kontrolowana i oceniana przez pracowników PIS. Zgodnie z nowymi przepisami, od 1 stycznia 2011 r. zarówno kąpieliska, jak i miejsca wykorzystywane do kąpeli muszą mieć swojego organizatora, który podejmie się przygotowania takiego miejsca oraz na którym będzie spoczywał obowiązek badania wody.

W 2012 roku uchwałą rady miasta na terenie powiatu giżyckiego zostało wyznaczone 1 kąpielisko: kąpielisko Giżycko-Plaża nad jeziorem Niegocin. Ponadto w sezonie 2012 zbadano wodę na zlecenie organizatorów z 19 miejsc wykorzystywanych do kąpeli.

Zarówno kąpieliska, jak i miejsca wykorzystywane do kąpeli muszą być właściwie oznakowane przez ich organizatora i tylko w przypadku tych miejsc osoby korzystające z

kąpeli mają pewność, że woda w nich jest systematycznie badana i nie stanowi zagrożenia zdrowotnego. W sezonie letnim 2012 roku nie wprowadzono zakazu kąpieli w kąpielisku i miejscach wykorzystywanych do kąpieli.

Jednak podczas sezonu kąpielowego mogą wystąpić masowe zakwity sinic. Podczas zakwitu sinic niebezpieczeństwo dla zdrowia osób korzystających z kąpieli stanowią produkowane przez nie toksyny. U osób wrażliwych w wyniku kontaktu z toksynami mogą wystąpić podrażnienia i zmiany skórne, np. rumień, wysypka grudkowata, pokrzywka, świąd skóry, zapalenia spojówek. W takim przypadku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wprowadza tymczasowy zakaz kąpieli. W 2012 roku nie obserwowano takich zmian w kąpielisku i w miejscach wykorzystywanych do kąpieli na terenie naszego powiatu.

Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w trakcie sezonu kąpielowego wydaje komunikaty informujące o jakości wody w kąpieliskach i miejscach wykorzystywanych do kąpieli. Komunikaty są zamieszczane na stronie internetowej WSSE w Olsztynie. Dokładne informacje na temat przydatności wody w poszczególnych kąpieliskach na terenie powiatu i województwa można uzyskać we właściwych terenowo Powiatowych Stacjach Sanitarno- Epidemiologicznych oraz z serwisu kąpieliskowego aktualizowanego w każdą środę, znajdującego się na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Sanitarnego pod adresem: <http://www.gis.gov.pl>

W powiecie giżyckim w roku 2012 roku znajdowało się 5 basenów kąpielowych krytych. Liczba nadzorowanych obiektów systematycznie wzrasta. Nadzór sanitarny nad basenami kąpielowymi dotyczy zarówno oceny stanu technicznego obiektu, jak i jakości wody. W przypadku stwierdzenia obecności bakterii chorobotwórczych w wodzie do kąpieli, państwowy powiatowy inspektor sanitarny obliguje właścicieli basenów do przeprowadzenia działań mających na celu poprawę jakości wody.

W 2012 roku badano również wodę z basenów w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* – skontrolowane obiekty uzyskały ujemny wynik badania wody (bez wzrostu bakterii z rodzaju *Legionella*). Bakterie z rodzaju *Legionella* są czynnikiem etiologicznym legionelozy, czyli choroby zakaźnej układu oddechowego. Bakterie te znakomicie rozwijają się w naturalnych i sztucznych zbiornikach wodnych, urządzeniach klimatyzacyjnych, nawilżających oraz wszelkich urządzeniach rozpylających wodę. Do zakażenia dochodzi na skutek wdychania aerozolu powietrzno-wodnego zawierającego pałeczki *Legionella sp.*

Monitoring jakości wody do spożycia

Podstawę zaopatrzenia w wodę do spożycia na terenie powiatu stanowią wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę oparte na wodach podziemnych, które pierwotnie nie są zanieczyszczone bakteriologicznie i nie wymagają stałej dezynfekcji wody. Chlorowanie stosuje się tylko w sytuacjach awaryjnych, w razie wtórnego zanieczyszczenia

bakteriologicznego i profilaktycznie – po przeprowadzanych remontach i modernizacjach na ujęciach i sieciach wodociągowych. Cechą charakterystyczną wód podziemnych jest wysoka zawartość żelaza, manganu i jonu amonowego oraz związana z tym podwyższona mętność. W 2012 roku wodę do spożycia 56177 mieszkańcom naszego powiatu dostarczało 16 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę – zgodnie z ustawą z 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U z 2006 r. Nr 123, poz. 858, z późn. zm). Liczba wszystkich urządzeń wodnych do zaopatrywania w wodę w 2012 r. przedstawiała się następująco:

- wodociągi zbiorowego zaopatrzenia w wodę:
 - a) o wydajności <100 m³/d – 5
 - b) o wydajności 101-1000 m³/d – 10
 - c) o wydajności 1001-10000 m³/d – 1
- inne podmioty zaopatrujące w wodę do spożycia - 1

W stosunku do roku 2011 liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia zmniejszyła się z 17 do 16. Miało to związek z podłączeniem wodociągu o małej wydajności do wodociągu o większej produkcji wody (wodociąg Wejdyki podłączono do wodociągu Ryn), czego rezultatem była rozbudowa sieci wodociągowej. Około 98,04 % mieszkańców powiatu giżyckiego korzysta z wody wodociągowej, pozostali są zaopatrywani w wodę z ujęć prywatnych:

Gmina	Liczba ludności	Liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Liczba ludności zaopatrywanej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę	Stopień zwodociągowania terenu w %
miasto Giżycko	29309	1	29309	100,00
miasto i gmina Ryn	5960	1	5880	98,66
gmina Giżycko	8212	4	7941	96,70
gmina Kruklanki	3236	2	3185	98,42
gmina Miłki	3984	2	3570	89,61
gmina Wydminy	6597	6	6292	95,38
razem	57298	16	56177	98,04

Wodę dobrej jakości produkuje 14 wodociągów, a 2 wodociągi dostarczają wodę o kwestionowanych parametrach. (1 - wodociąg w gminie Wydminy i 1 wodociąg w gminie Miłki). W stosunku do tych wodociągów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku prowadzi postępowanie administracyjne. O niewłaściwej jakości wody decydują w głównej mierze podwyższone wartości żelaza i manganu, które świadczą o niewłaściwie

prowadzonym procesie uzdatniania wody. Parametry te nie mają bezpośredniego wpływu na zdrowie ludzi, jednak budzą duże zastrzeżenia konsumentów ze względu na niepożądane zmiany cech organoleptycznych wody.

Podsumowując, około 94% osób korzystających z wody wodociągowej było zaopatrywanych w wodę odpowiadającą wymaganiom określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. z 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2007 r. Nr 61, poz. 417 z późn. zm.)

Liczba wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę na terenie powiatu giżyckiego w 2011 i 2012 roku dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym:

L.p.	Produkcja wody w m ³ /dobę	Liczba skontrolowanych wodociągów			
		2011 rok		2012 rok	
		ogółem	z wodą dobrej jakości	ogółem	z wodą dobrej jakości
1.	<100	6	4	5	4
2.	101 -1000	10	9	10	9
3.	1001-100000	1	1	1	1

Higiena Żywności, Żywienia i Przedmiotów Użytku

Państwowa Inspekcja Sanitarna w powiecie giżyckim w 2012 r. obejmowała nadzorem 790 obiektów żywnościowo-żywnościowych, kontrolując w nich przestrzeganie przepisów określających wymagania sanitarno-higieniczne niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa żywności podczas produkcji, magazynowania, transportu i obrotu środkami spożywczymi, materiałami i wyrobami kontaktującymi się z żywnością oraz jakości żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego.

W skontrolowanych 694 nadzorowanych obiektach (87,9%) przeprowadzono 1668 (w 2011 roku – 1224) kontroli sanitarnych, w tym 551 interwencyjnych (w 2011 roku - 191). W stosunku do podmiotów naruszających obowiązujące przepisy, w celu wyegzekwowania poprawy stanu sanitarno-higienicznego i usunięcia nieprawidłowości wydano 243 decyzje administracyjne.

Szczególnym nadzorem obejmowano zakłady, które w latach poprzednich wykazywały zły stan sanitarny oraz te, które produkują wyroby stwarzające największe zagrożenie o dużym znaczeniu populacyjnym, tzn. ciastkarnie, zakłady garmażeryjne i zakłady żywnościowe.

Wśród zagadnień tematycznych realizowanych w 2012 r. dużo uwagi poświęcono m.in.:

- systemom identyfikacji bezpośrednich dostawców surowców i odbiorców gotowych wyrobów w zakładach produkujących żywność oraz obiektach obrotu;
- ocenie stanu sanitarnego obiektów zlokalizowanych na trasach i w miejscowościach turystycznych oraz jakości zdrowotnej żywności i żywienia w tych obiektach;
- nadzorowi nad sposobem i poprawnością zagospodarowania niesprzedanego mięsa i jego przetworów w zakładach obrotu;
- nadzorowi nad stołówkami w gimnazjach, w których dokonywano oceny jakości żywienia.

Zakłady żywności i żywienia

Ocena stanu sanitarnego zakładów przeprowadzana jest na podstawie obowiązujących w kraju jednolitych kryteriów, tzw. arkuszy oceny stanu sanitarnego dla sześciu grup obiektów żywnościowo-żywnościowych - wszystkie oceniono jako zgodne z wymaganiami.

Do najistotniejszych nieprawidłowości odnotowywanych w zakładach sektora spożywczego skontrolowanych w 2012 r. należały:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny obiektów (ściany, sufity, posadzki, drzwi, okna);
- zniszczony, zużyty sprzęt produkcyjny, urządzenia;
- brak właściwie zorganizowanej i udokumentowanej kontroli wewnętrznej, w tym opracowanych i wdrożonych systemów zapewnienia bezpieczeństwa żywności (GHP/GMP i HACCP).

Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz badań sanitarnych

W powiecie giżyckim od 2004 r. realizowany jest Plan pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu tworzony na podstawie *Krajowego planu poboru próbek* na dany rok wskazujący liczbę i kierunki badań próbek żywności w zależności od liczby mieszkańców oraz liczby funkcjonujących obiektów produkcji żywności w powiecie. Niezależnie od ustalonego planu pobierano również próbki w przypadku wystąpienia podejrzenia niewłaściwej jakości żywności wprowadzanej do obrotu.

W 2012 roku zbadano ogółem 135 próbek, w tym:

- 131 próbek żywności (krajowe i z importu)

- 4 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (1 krajowa, 3 z importu)

Badano między innymi:

- mleko i przetwory mleczarskie – 26 próbek (w tym lody - 12)
- wyroby cukiernicze i ciastkarskie – 27 próbek
- wyroby garmażeryjne i kulinarne – 4 próbki
- mięso, podroby i produkty mięsne – 9 próbek
- drób, podroby i produkty drobiarskie – 3 próbki
- środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego – 14 próbek
- zioła i przyprawy – 5 próbek

Jakość zdrowotna środków spożywczych

Ocenę jakości zdrowotnej środków spożywczych przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych próbek żywności należących do 22 grup asortymentowych, zarówno produkcji krajowej, jak i z importu, tzn. pochodzących z innych krajów UE oraz z krajów trzecich. Zakres badań obejmował wiele parametrów dotyczących zanieczyszczeń mikrobiologicznych, biologicznych i fizycznych, parametrów fizykochemicznych, cech organoleptycznych i znakowania.

W 2012 r. zdyskwalifikowano 2 próbki za niewłaściwe wprowadzające w błąd konsumenta znakowanie. Pozostałe wyniki badań próbek żywności były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

W odniesieniu do żywności zagrażającej zdrowiu konsumentów podejmowano działania w ramach europejskiego Systemu Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt (RASFF).

W 2012r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku za pośrednictwem Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie oraz Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych (w Ełku, Pisz, Suwałkach, Olsztynie) otrzymał 52 powiadomienia, celem podjęcia właściwych działań. Wśród otrzymanych 52 powiadomień 34 stanowiły powiadomienia alarmowe wymagające szybkiego wycofania produktów z obrotu, 12 - informacyjne, 6 – NEWS.

W 44 przypadkach powiadomienia dotyczyły żywności, a w 8 materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Powiadomienia alarmowe dotyczyły m.in.:

- przekroczenia poziomu zawartości siarczynów w herbatnikach
- wysokiej migracji ołowiu i kadmu z obszaru obrzeża w „komplecie do soków”
- przekroczenie dopuszczalnego limitu migracji ołowiu w talerzach
- obecności bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie źródlanej

- wysokiej zawartości kadmu w maku
- przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu Ochratoksyny A w rodzynekach

Powiadomienia w ramach systemu RASFF w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (kubki, czajniki elektryczne, komplety do soków) dotyczyły produktów importowanych z krajów spoza Unii Europejskiej.

W celu wyeliminowania zagrożeń zgłoszonych w ramach Systemu RASFF Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku przeprowadził 520 kontroli w 357 obiektach obrotu, zakładach produkcyjnych oraz w zakładach żywienia zbiorowego otwartego.

W ramach Systemu RASFF prowadzono również szerokie działania m.in. w związku ze sprawą dotyczącą:

- wprowadzenia do obrotu oraz używania do produkcji soli technicznej jako soli spożywczej. W tym zakresie w dniach od 27.02.2012 r. do 15.06.2012 r. w naszym powiecie przeprowadzono 108 kontroli, pobrano do badań laboratoryjnych 2 próbki soli (niekwestionowane)
- zakładów używających do produkcji suszu jajecznego, pochodzącego z nienadzorowanej przez Inspekcję Weterynaryjną produkcji. W okresie od 20.03.2012 r. do 15.06.2012r. przeprowadzono 18 kontroli. Z zakładów produkcyjnych na terenie naszego powiatu wycofano około 52 kg proszku jajecznego oraz ok. 23 kg żółtek w proszku
- wstrzymania wprowadzania do obrotu na całym terytorium Rzeczpospolitej Polskiej na okres 1 miesiąca napojów alkoholowych o zawartości powyżej 20% alkoholu wyprodukowanego na terytorium Republiki Czeskiej. Przeprowadzono ogółem 264 kontroli (170 - w obiektach obrotu żywnością, 94 - w zakładach żywienia zbiorowego otwartego).

Jakość żywienia w wybranych zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego

Jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego typu zamkniętego oceniono metodą oceny „teoretycznej” (jadłospisy, racje pokarmowe, składniki pokarmowe). W 2012 r. badaniami objęto 41 zakładów (stołówki szkolne oraz kolonijne) oceniono w nich jadłospisy dekadowe. W badanych jadłospisach dokonano 3 analiz ilościowych wartości odżywczej i energetycznej racji pokarmowych oraz 41 analiz jakościowych, kierując się ogólnymi zasadami prawidłowości układania jadłospisów. Żywnienie nieprawidłowe, odbiegające od norm zalecanych stwierdzono w 4,9 % badanych zakładów.

W 2012 r. w badaniach ilościowych wartości odżywczej racji pokarmowej przyczyną oceny negatywnej jadłospisów były zbyt duże odchylenia zarówno niedoborowe, jak i nadmierne w stosunku do ustalonych wartości. Największe odchylenia wystąpiły w przypadku dostarczenia :

- witaminy C - 336,0% realizacji normy
- żelaza - 89,0 % realizacji normy;
- wapnia - 56,02 % realizacji normy ;
- energii - 314 % realizacji normy ;

Uzyskane wyniki wskazują, że jakość żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego w znacznej części placówek wymaga poprawy oraz monitorowania.

W związku z tym, że aktualnie nie istnieją przepisy prawne narzucające stosowanie zasad racjonalnego żywienia oraz norm żywienia i modelowych racji pokarmowych, pracownicy pionu higieny żywności, żywienia i przedmiotów użytku osobom odpowiedzialnym za jakość żywienia, w przypadku jadłospisów wymagających korekty, wydawali zalecenia mające na celu poprawę sposobu jakości żywienia. Udzielali też instruktażu i zobowiązywali do podjęcia działań naprawczych.

W wyniku podjętych działań korygujących zmniejszyło się przekroczenie spożycia soli w stosunku do zaleceń z 2011 roku.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W roku 2012 w obiektach znajdujących się pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej, w ramach nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu żywności prozdrowotnej (suplementów diety, środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego i żywności wzbogacanej), przeprowadzono 13 kontroli, podczas których sprawdzano warunki sprzedaży oraz oceniano znakowanie.

Ocenę bezpieczeństwa suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeprowadzono na podstawie badań laboratoryjnych wykonanych zgodnie z *Planem poboru próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu w PIS na 2012 r.* Pobrano do badań ogółem 19 próbek środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego, żywności wzbogacanej oraz suplementów diety, w kierunku: zanieczyszczeń mikrobiologicznych, parametrów chemicznych, zawartości substancji dodatkowych, znakowania. Zdyskwalifikowano jedną próbkę żywności wzbogacanej za nieprawidłowe znakowanie. Pozostałe wyniki badań próbek żywności prozdrowotnej były prawidłowe, zgodne z aktualnymi przepisami prawa żywnościowego.

Środowisko pracy

Państwowa Inspekcja Sanitarna sprawuje nadzór nad warunkami pracy polegający między innymi na ich ocenie, identyfikacji zagrożeń występujących na stanowiskach pracy, wykonywaniu pomiarów, badań stężeń i natężeń czynników szkodliwych w środowisku pracy oraz podejmowaniu działań mających na celu minimalizację niekorzystnego wpływu wymienionych czynników na zdrowie pracujących.

Tak jak w latach ubiegłych, bieżący nadzór nad środowiskiem pracy w 2012r. związany był z egzekwowaniem od pracodawców obowiązków wynikających z krajowych i wspólnotowych aktów prawnych dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym głównie: kodeksu pracy, rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 REACH, ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach i ustawy o produktach biobójczych.

Pion higieny pracy sprawuje nadzór nad 199 zakładami pracy naszego powiatu, w których zatrudnionych jest 3788 osób. Struktura zakładów, uwzględniająca wielkość zatrudnienia, od lat utrzymuje się na tym samym poziomie, tj. zdecydowana większość zakładów - około 78% to firmy małe zatrudniające do 20 pracowników, 20% firm zatrudnia od 21 do 100, 2% powyżej 100 pracowników, w tym 2 największe to: Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska - powyżej 300 i „ES-SYSTEM” Wilkasy – powyżej 400 pracowników. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej od 01.01.2010r. objęty jest nadzorem Warmińsko-Mazurskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie.

Dominujące branże w powiecie giżyckim objęte nadzorem higieny pracy to: przemysł rolno-spożywczy, drzewno-meblarski, produkcja sprzętu oświetleniowego, wyrobów metalowych (piece co, maszyny rolnicze, sita, siatka ogrodzeniowa) i z tworzyw sztucznych (okna, łodzie, kajaki). W 2012 roku przeprowadzono 140 kontroli w 93 zakładach.

Kontrolą objęto ok. 45% zewidencjonowanych zakładów. Naruszenie wymogów higieniczno-zdrowotnych stwierdzono w 54 zakładach (58% skontrolowanych zakładów), w jednym nałożono mandat karny w wys. 200 zł za rażące zaniedbania i nieprawidłowości.

W związku z powyższym wydano 32 decyzje administracyjne zawierające 61 nakazów/obowiązków, w tym 21 nakazów dotyczących poprawy warunków pracy.

Najczęstsze uchybienia stwierdzane podczas kontroli to :

- brak aktualnych wyników badań i pomiarów czynników szkodliwych na stanowiskach pracy oraz rejestrów tych wyników

- brak lub nieprawidłowa ocena ryzyka zawodowego
- zły stan zaplecza higieniczno- sanitarnego oraz pomieszczeń pracy
- brak stanowiskowych instrukcji bhp
- uchybienia w zakresie substancji chemicznych i ich mieszanin

W 2012 roku szczegółową kontrolą objęto warsztaty samochodowe w zakresie kontroli warunków pracy i oceny narażenia zawodowego na szkodliwe czynniki występujące na stanowiskach pracy. Łącznie przeprowadzono 24 kontrole, wydano 9 decyzji administracyjnych zawierających 21 nakazów.

Ocena środowiska pracy i narażenia zawodowego

W wyniku przeprowadzonych w 2012r. badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy, przekroczenia normatywów higienicznych (NDS/N) określających bezpieczne dla zdrowia warunki pracy, stwierdzono w 2 zakładach:

- w jednym przekroczenie pyłowych zanieczyszczeń powietrza w mieszalni pasz (narażenie 1 pracownika)
- w drugim przekroczenie norm hałasu i wibracji (narażenie na hałas na 4 stanowiskach pracy - 28 pracowników i drgania mechaniczne – 2 pracowników).

W powiecie giżyckim przekroczenia normatywów higienicznych dotyczą przede wszystkim hałasu, w narażeniu pracuje 86 osób zatrudnionych .

Na podstawie badań z 2012r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał decyzję nakazującą wyeliminowanie bądź obniżenie do możliwie najniższego poziomu przekroczenia NDN hałasu i drgań mechanicznych. Wszyscy pracownicy narażeni na działanie czynników szkodliwych są informowani o wynikach badań i pomiarów tychże czynników w środowisku pracy, wyposażeni są w ochronniki słuchu oraz rękawice antywibracyjne wykonane zgodnie z obowiązującymi normami. Podczas badań okresowych pracownicy narażeni na pracę w hałasie kierowani są przez lekarza medycyny pracy na badania specjalistyczne słuchu.

Pomimo, iż wymienione firmy wdrożyły najnowsze rozwiązania techniczne i organizacyjne, specyfika branż utrudnia, a często uniemożliwia pracodawcy obniżenie natężenia hałasu do wartości określonych w przepisach.

Czynniki rakotwórcze

W ewidencji PSSE w Giżycku znajduje się 5 zakładów, w których pracownicy narażeni są bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi. W 2012 r. przeprowadzono kontrolę w 2 zakładach, w których narażonych jest 16 pracowników, w tym 11 kobiet .

W nadzorowanych zakładach pracy na terenie powiatu giżyckiego występują dwa procesy produkcyjne, w wyniku których dochodzi do uwolnienia substancji, preparatów lub czynników rakotwórczych lub mutagennych, tj.:

- procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych obecnych w sadzach, smołach i pakach węglowych (zakład kominarski) oraz
- prace związane z narażeniem na pył drewna twardego.

Inne czynności, przy których występuje kontakt z czynnikami rakotwórczymi są:

- prace przy wykonywaniu oznaczeń laboratoryjnych w kontakcie z czynnikami rakotwórczymi jakimi są stosowane substancje i mieszaniny chemiczne,
- prace w podmiocie leczniczym, przy których może dojść do zakażenia wirusami zapalenia wątroby typu B i C oraz
- prace związane z usuwaniem, zabezpieczaniem i transportem produktów zawierających azbest.

W 2012 roku prowadzono również nadzór nad firmami posiadającymi siedzibę w innych województwach, a prowadzących prace przy usuwaniu, zabezpieczaniu i transporcie wyrobów zawierających azbest – płyt azbestowo cementowych z pokryć dachowych na terenie gminy Giżycko. Skontrolowane firmy posiadały wymagane zezwolenie, pozwolenie, decyzje oraz zatwierdzone programy gospodarowania odpadami niebezpiecznymi. Osoby zatrudnione przy usuwaniu/zabezpieczaniu/transporcie wyrobów zawierających azbest zostały przeszkolone przez uprawnione instytucje i przestrzegały procedur dotyczących bezpiecznego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

W trakcie kontroli jednak stwierdzono nieprawidłowości. PPIS w Giżycku w wyniku prowadzonego postępowania wyegzekwował w przypadku obu firm aktualne orzeczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy z uwzględnieniem występowania na stanowisku pracy czynników rakotwórczych oraz w przypadku jednej firmy rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność kontaktu z czynnikami o działaniu rakotwórczym, rejestr pracowników narażonych na działanie czynników rakotwórczych oraz ocenę i udokumentowanie ryzyka zawodowego. Stwierdzone nieprawidłowości zostały usunięte niezwłocznie. Ogółem w zakresie nadzoru nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi przeprowadzono 8 kontroli, wydano 1 decyzję administracyjną.

Substancje i mieszaniny chemiczne

Nadzór Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach i mieszaninach chemicznych, produktach biobójczych oraz nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 prowadzony był bezpośrednio w zakładach pracy i u podmiotów odpowiedzialnych za wprowadzanie do obrotu substancji

i mieszanin chemicznych. Na terenie powiatu nie zewidencjonowano importerów wprowadzających do obrotu spoza terytorium Unii Europejskiej substancji i mieszanin chemicznych. Jak wynika z danych kontroli większość podmiotów gospodarczych podlegających przepisom z zakresu substancji chemicznych, ich mieszanin to dalsi użytkownicy, tj. branża budowlana, meblarstwo, produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych, przemysł metalowy oraz pozostała indywidualna działalność usługowa.

W roku 2012 przeprowadzono łącznie 58 kontroli w zakresie substancji i mieszanin chemicznych, co stanowi 41 % ogólnej liczby przeprowadzonych kontroli. W 11 przypadkach stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin. PPIS w Giżycku wystawił 3 decyzje administracyjne mające na celu usunięcie zaistniałych nieprawidłowości. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości podczas stosowania substancji i mieszanin chemicznych to nieprawidłowe ich przechowywanie oraz brak instrukcji bhp i kart charakterystyki.

Produkty biobójcze

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez PSSE w Giżycku w 2012 roku 26 podmiotów wprowadzało do obrotu produkty biobójcze. Ogółem przeprowadzono 11 kontroli w tym zakresie, głównie u podmiotów prowadzących handel hurtowy i detaliczny oraz 6 kontroli w zakresie stosowania produktów biobójczych. W 3 przypadkach były to kontrole, w wyniku których stwierdzono naruszenie przepisów dotyczących produktów biobójczych, tj: wprowadzenie do obrotu produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia .

W wyniku przeprowadzonych kontroli podjęto działania i wycofano z obrotu 21 sztuk produktów biobójczych, które nie spełniały wymogów prawa obowiązującego w kraju.

Prekursory narkotyków kat. 2 i 3

Na terenie naszego powiatu w 2012 roku prekursory narkotyków kategorii 2 i 3 wprowadzało do obrotu 5 podmiotów. Zewidencjonowano 11 podmiotów stosujących prekursory narkotyków kategorii 2 i 3. Przeprowadzono 1 kontrolę podmiotu wprowadzającego do obrotu prekursory narkotyków oraz 3 kontrole podmiotów stosujących w/w prekursory. Nie stwierdzono naruszenia obowiązujących w tym zakresie przepisów.

Nadzór nad czynnikami biologicznymi

W powiecie giżyckim narażenie pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne występuje w 53 zakładach, co stanowi ok. 27% wszystkich zakładów będących w ewidencji PSSE.

W 2012 roku skontrolowano 17 zakładów, w których ogółem narażonych było na szkodliwe czynniki biologiczne z grupy 2 – 354 osoby, natomiast z grupy 3 – 299 osób.

Przeprowadzono 24 kontrole w zakresie zagrożeń biologicznych. Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości podczas kontroli dotyczyły:

- braku oceny ryzyka dotyczącego czynników biologicznych – w 6 zakładach,
- w 5 skontrolowanych zakładach pracodawcy nie przeszkolili pracowników z zakresu biologicznych szkodliwości zawodowych.

W związku ze stwierdzeniem naruszenia wymagań higieniczno-zdrowotnych PPIS w Giżycku wydał 6 decyzji administracyjnych mających na celu usunięcie zaistniałych nieprawidłowości.

Choroby zawodowe

W 2012 roku do stacji sanitarno-epidemiologicznej wpłynęły 4 zgłoszenia dotyczące podejrzeń chorób zawodowych. Wydano 3 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej i jedną decyzję stwierdzającą chorobę zawodową – boreliozę (osoba zatrudniona w leśnictwie).

Higiena dzieci i młodzieży

Pion Higieny Dzieci i Młodzieży Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w roku 2012 sprawował nadzór nad 42 stałymi zakładami nauczania i wychowania oraz zajmował się zapewnieniem bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu podczas wypoczynku zimowego i letniego. W elektronicznej bazie danych Ministerstwa Edukacji Narodowej na terenie powiatu giżyckiego zarejestrowano ogółem 89 turnusów wypoczynkowych. Większość z nich (77)

zorganizowano w trakcie letnich wakacji, pozostałe (12) odbyły się w trakcie ferii zimowych.

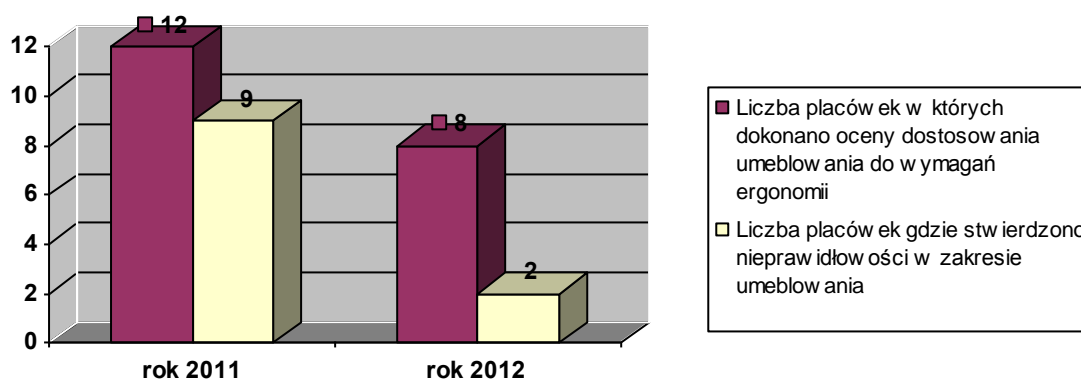
W nadzorowanych obiektach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące higieny procesu nauczania oraz higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do sprzętu używanego w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, szkołach wyższych i ośrodkach wypoczynku. W trakcie całego roku 2012 w zakładach nauczania i wychowania oraz placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży pracownicy higieny dzieci i młodzieży przeprowadzili ogółem 202 kontroli sanitarnych. W tym okresie wydano 28 decyzji administracyjnych, wystawiono 21 decyzji płatniczych na kwotę 814 zł. Mandatów nie nakładano, postanowień i tytułów wykonawczych nie wystawiano.

Stan placówek oświatowo-wychowawczych zlokalizowanych na terenie powiatu giżyckiego ulega systematycznej poprawie i należy go ocenić jako dobry. Wszystkie zakłady nauczania i

wychowania posiadają instalację wodociągową i dostęp do kanalizacji miejskiej lub posiadają szambo.

Jednym z działań podejmowanych przez pion higieny dzieci i młodzieży w 2012 roku było dążenie do zapewnienia wszystkim uczniom i przedszkolakom *stanowisk pracy* dostosowanych do wymagań ergonomii. Prawidłowe stanowisko pracy ucznia (tj. ławka i krzesło), które jest właściwie ze sobą zestawione, zapewnia młodemu organizmowi komfortowe warunki w procesie uczenia się, a także zapobiega w powstawaniu wad postawy bądź ich pogłębianiu.

Ogółem zbadano 1437 dzieci w 9 placówkach, z tego w 2 placówkach oświatowo-wychowawczych nieprawidłowo siedziało 44 dzieci - stanowi to 3,06 % wszystkich zbadanych stanowisk.

Poza badaniem dostosowania stanowisk pracy uczniów do wymagań ergonomii pracownicy Higieny Dzieci i Młodzieży kontrolowali przestrzeganie przepisów określających wymagania dotyczące *higieny procesu nauczania* w zakresie : równomierności obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia w tygodniowych rozkładach zajęć lekcyjnych – oceniono rozkłady zajęć w 121 oddziałach w 14 placówkach. Badaniami objęto szkoły podstawowe, zespoły szkół, LO i szkoły zawodowe - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pracownicy higieny dzieci i młodzieży w 2012 roku zajmowali się oceną badań *natężenia oświetlenia sztucznego* w podległych placówkach. Pomiary zostały wykonane na zlecenie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku przez Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kętrzynie w 5 placówkach/ w 49 pomieszczeniach. Oświetlenie elektryczne niezgodne z PN wystąpiło w 3 placówkach w 26 pomieszczeniach, gdzie wszczęto postępowanie administracyjne i wystawiono 3 decyzje z nakazem poprawy oświetlenia elektrycznego (z tego 2 decyzje już wykonano).

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

W trakcie wykonywanych czynności kontrolnych w placówkach zwracano szczególną uwagę na wyposażenie zapewniające odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej, dostęp do ciepłej bieżącej wody, mydła w dozownikach, suszarek do rąk lub ręczników jednorazowych oraz papieru toaletowego w kabinach wc. W trakcie czynności kontrolnych oceniano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń sanitarnych oraz sprawność techniczną urządzeń. Zapewnienie dzieciom i młodzieży prawidłowych warunków utrzymania higieny osobistej jest podstawą zachowania należytych warunków sanitarnych we wszystkich placówkach. Jak wynika z przeprowadzonych kontroli, w zakładach nie brakuje środków finansowych na papier do osuszania rąk, mydło czy papier toaletowy.

Nadzór nad sezonowym wypoczynkiem dzieci i młodzieży

Na terenie powiatu giżyckiego, w okresie zimy i lata w 2012 roku, w dniach wolnych od nauki organizowano wypoczynek dla dzieci i młodzieży szkolnej. W okresie ferii zimowych zgłoszono 12 turnusów wypoczynku. W okresie letnich wakacji w elektronicznej bazie wypoczynku zarejestrowano 77 turnusów wypoczynkowych. Ogółem z wypoczynku skorzystały 4151 osoby. W nadzorowanych placówkach kontrolowano przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące higieny pomieszczeń i wymagań w stosunku do używanego sprzętu.

W trakcie trwania *ferii zimowych* pracownicy pionu higieny dzieci i młodzieży skontrolowali ogółem 8 turnusów, przeprowadzając w nich 8 kontroli sanitarnych, w tym 7 wspólnie z pracownikami działu higieny żywienia, żywności i przedmiotów użytku. Wszystkie obiekty, w których odbywał się wypoczynek przygotowano prawidłowo, a organizatorzy zadbali o właściwe warunki sanitarne. Podczas *wakacji* skontrolowano 72 turnusy letniego wypoczynku (3688 uczestników), przeprowadzając ogółem 78 kontroli sanitarnych. W wyniku prowadzonego nadzoru sanitarnego stwierdzono, że na 2 turnusach nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych. W większości placówek organizatorzy zadbali o atrakcyjny i zdrowy wypoczynek, odbywający się we właściwych warunkach sanitarno – higienicznych.

Poprawa stanu sanitarnego zakładów nauczania i wychowania

W wyniku prowadzonego nadzoru w roku 2012 przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku uzyskano poprawę stanu sanitarnego szeregu zakładów nauczania i wychowania:

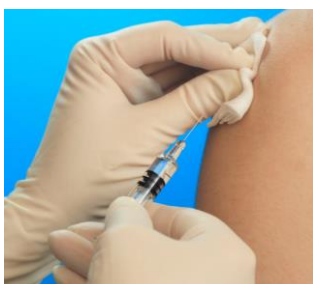
- w 27 placówkach przeprowadzono remonty bieżące

- uzyskano poprawę umebelowania poprzez zakup nowych stanowisk pracy ucznia w 1 placówce
- uzyskano poprawę oświetlenia sztucznego w 2 placówkach
- wymieniono urządzenia sanitarne w 10 placówkach

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu giżyckiego w 2013 r. będą zmierzały do:

- systematycznego podnoszenia standardu zakładów nauczania i wychowania
- dalszego eliminowania ze szkół czynników uciążliwych ze środowiska pracy ucznia
- zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu na turnusach wypoczynkowych organizowanych w trakcie ferii zimowych i letnich wakacji
- dalszego podnoszenia świadomości społecznej wśród uczniów i rodziców w celu tworzenia właściwych warunków pracy ucznia w szkole i domu

Zwalczanie chorób zakaźnych i szczepienia ochronne

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuacja epidemiologiczna w powiecie giżyckim systematycznie się poprawia. Podobnie jak w latach ubiegłych, nie zarejestrowano zachorowań na dur brzuszny, błonicę, wściekliznę u ludzi, poliomyelitis oraz na odrę.

Na podstawie zgłoszeń lekarskich zarejestrowano w 2012 roku w naszym powiecie 746 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia, z tego hospitalizowanych były 153 osoby. Pracownicy sekcji epidemiologii w 2012 roku przeprowadzili 142 dochodzenia epidemiologiczne dotyczące opracowania chorób zakaźnych.

Zatrucia pokarmowe

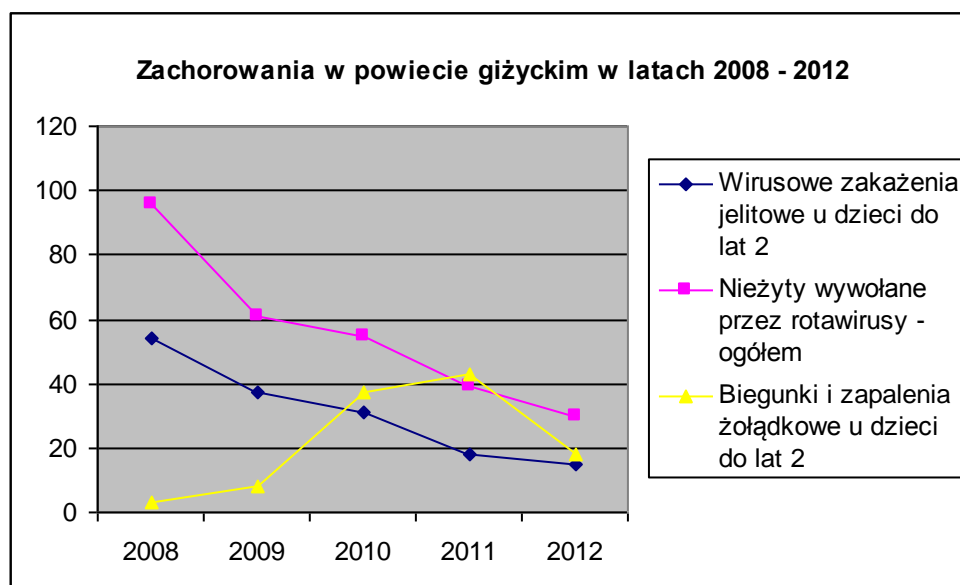
W powiecie giżyckim od wielu lat dominującym czynnikiem etiologicznym bakteryjnych zatruc pokarmowych są odzwierzęce typy pałeczek *Salmonella*, wśród których dominuje *Salmonella enteritidis*. W 2012 r. zgłoszono 13 przypadków zakażeń wywołanych tymi drobnoustrojami. Ognisk zatruc pokarmowych nie zarejestrowano.

Wskaźniki zapadalności (liczba zachorowań / 100 tys. mieszkańców) na salmonellozę w latach 2008-2012 w kraju, województwie i powiecie:

	2008	2009	2010	2011	2012
Polska	24,9	26,8	25,5	22,7	21,9
Województwo	27,1	23,2	37,1	40,3	24,5
Powiat giżycki	34,2	24,1	31,8	23,0	22,6

Biegunki u dzieci do lat dwóch

Liczba biegunek u dzieci do lat dwóch wywołana przez biologiczne czynniki chorobotwórcze przedstawia się w naszym powiecie sposób następujący:

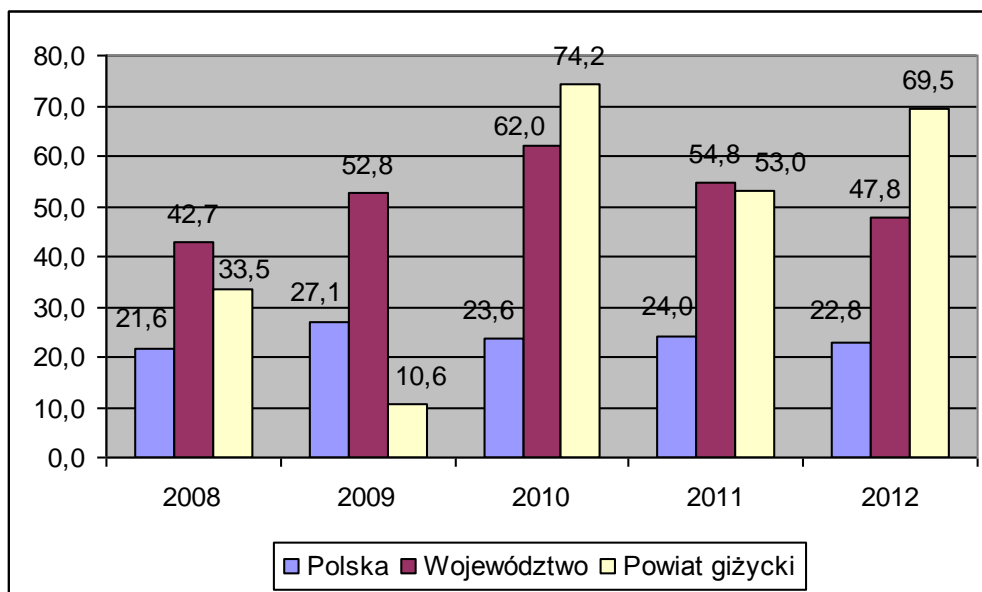
Przyczyną największej liczby zachorowań wśród dzieci do lat dwóch w naszym powiecie w 2012 roku, były nieżyty wywołane przez rotawirusy, niemniej obserwuje się ich systematyczny spadek.

Choroby przenoszone przez kleszcze

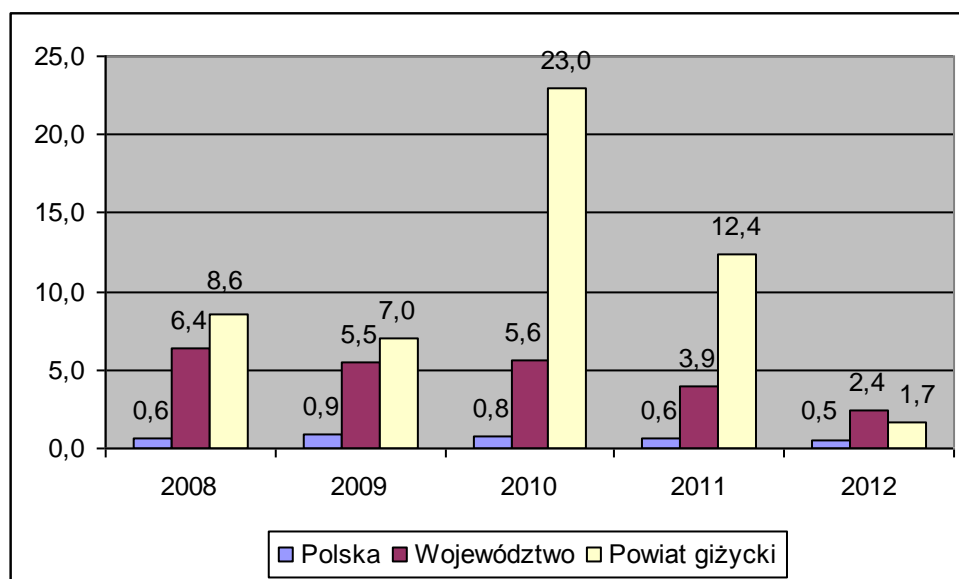
Problemem naszego powiatu, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy są wysokie (ponad trzykrotnie wyższe niż w kraju) współczynniki zapadalności na boreliozę i kleszczowe zapalenie mózgu.

W 2012 roku nieobowiązkowym szczepieniem ochronnym przeciw kleszczowemu zapaleniu mózgu poddało się w powiecie giżyckim 58 osób.

Wskaźniki zapadalności na boreliozę w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2008-2012:

Wskaźniki zapadalności na wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze w Polsce, województwie warmińsko-mazurskim i powiecie giżyckim w latach 2008-2012:

Ospa wietrzna

Od kilku lat obserwuje się systematyczny wzrost wskaźnika zapadalności na ospę wietrzną. W roku 2012 w naszym powiecie prawie dwukrotnie wzrosła liczba zgłoszonych zachorowań z 253 w 2011 roku do 452 w roku 2012, co przedstawia poniższy wykres:

Pokąsania i kontakty osób ze zwierzętami podejrzanyimi o wściekliznę

Wśród ogólnej liczby pokąsań i kontaktu osób ze zwierzętami podejrzanyimi o wściekliznę obserwuje się w naszym powiecie wysoki odsetek podjętych szczepień przeciwko wściekliznie. Większość tych osób została zakwalifikowana przez lekarzy do szczepień w wyniku pokąsania przez wałęsające się psy i koty:

Lata	Pokąsania ogółem	Ilość osób poddanych szczepieniom p/wściekliznie	Odsetek osób zaszczepionych
2008	97	19	19,5%
2009	75	15	20,0%
2010	102	20	19,6%
2011	96	26	27,1%
2012	68	15	20,6%

Zachorowania na wzv A, B i C

Od kilku lat nie zarejestrowano w powiecie giżyckim zachorowań na wzv A (pokarmowe)
W porównaniu do roku 2011, gdzie zarejestrowano 3 zachorowania na wzv B przewlekłe (wsk. zap. 5,3), w 2012 roku nie zarejestrowano żadnego zachorowania. W przypadku wzv C wskaźnik zapadalności (na 100 tys mieszkańców) w stosunku do roku 2011, spadł o 3,7 . W 2012 roku w naszym powiecie zarejestrowano 4 zachorowania na wzv typu C.

Grypa

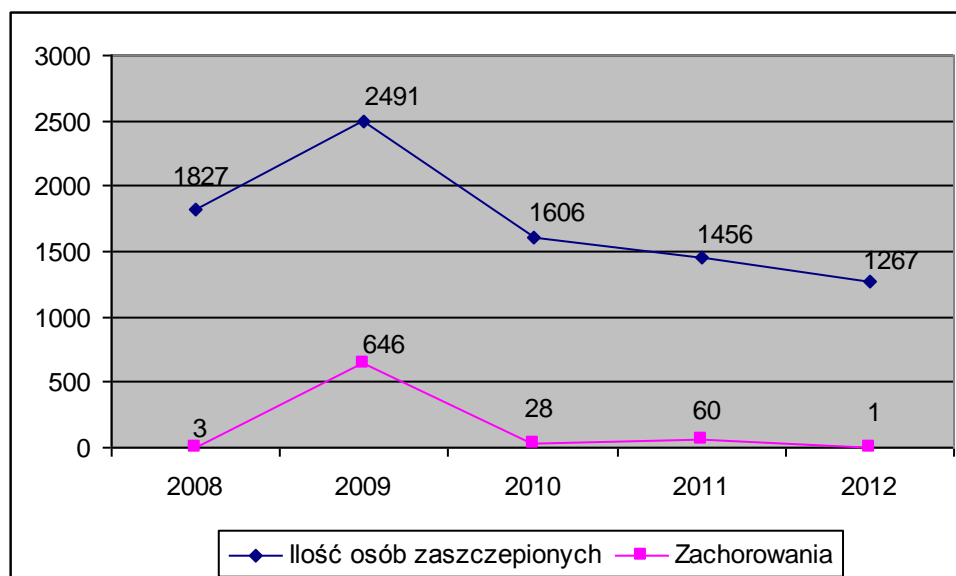
W 2012 r. wirus grypy był przyczyną 1 zgłoszonego przypadku podejrzenia zachorowania w naszym powiecie. Na przestrzeni ostatnich lat ilość zgłoszonych przez lekarzy przypadków zachorowań radykalnie się zmniejszyła, co przedstawia poniższa tabela:

	2008		2009		2010		2011		2012	
	zachor. zgłosz.	potwierdzone	zachor. zgłosz.	potwierdzone	zachor. Zgłosz.	potwierdzone	zachor. zgłoszone	potwierdzone	zachor. zgłoszone	potwierdzone
Polska	227.346	70	1.081.974	2.632	550.573	218	1.081.974	2.161	1.457.023	153
Województwo	4.507	1	74866	9	13.923	-	32.893	109	20.018	1
Powiat giżycki	3	-	647	6	28	-	60	5	1	-

Jedną z przyczyn spadku zgłoszeń zachorowań jest świadomość mieszkańców powiatu, co do skuteczności profilaktyki szczepień przeciw grypie, inną nie zgłaszanie wszystkich przypadków przez lekarzy.

Poniższy wykres przedstawia ilość wykonanych szczepień przeciw grypie, w stosunku do zachorowań na grypę i infekcje grypopochodne w naszym powiecie w latach 2008-2012:

Stan sanitarno techniczny placówek służby zdrowia

W 2012 roku inspekcja sanitarna w powiecie objęła nadzorem 123 obiekty świadczące usługi lecznicze. Przeprowadzono 130 kontroli sanitarnych, w tym 10 kontroli punktów szczepień. Wszystkie zaplanowane kontrole zostały wykonane. Pracownicy sekcji epidemiologii wydali 14 decyzji administracyjnych tj. 13 merytorycznych i 1 płatniczą. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 300 zł.

Stan sanitarno – techniczny placówek świadczących usługi zdrowotne jest zadawalający i systematycznie się poprawia. Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe są systematycznie modernizowane i wyposażone w brakujący sprzęt medyczny i urządzenia, dostosowując je do obowiązujących przepisów.

Co się zmieniło w placówkach służby zdrowia

- systematyczna modernizacja pomieszczeń zakładów, w związku z rozszerzeniem prowadzonej działalności (przebudowa pomieszczeń WC, wydzielenie kabin higieny osobistej)
- zmieniło się miejsce stacjonowania karetki wodnej w Giżycku, a tym samym poprawiono warunki sanitarne i socjalne osób dyżurujących.
- wszystkie gabinety pielęgniarskie w szkołach dostosowano do obowiązujących przepisów prawa

Szczepienia ochronne

Pracownik sekcji epidemiologii ds. szczepień ochronnych Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej w Giżycku nadzoruje oraz koordynuje wykonanie w powiecie giżyckim rządowego programu uodpornienia wrażliwych populacji (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia dotyczącego Programu Szczepień Ochronnych) w 13 placówkach służby zdrowia.

W 2012 roku realizacja programu obowiązkowego uodpornienia populacji do 19 roku życia w powiecie giżyckim wynosiła:

- szczepienia pierwotne przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w pierwszym roku życia* - wykonano w 66,8 % (wymagane >55%)
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w drugim roku życia - wykonano w 95% (wymagane >95%)
- szczepienia przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w szóstym roku życia* - wykonano w 96%
- przeciwko *odrze, śwince i różyczce* w 10 r.ż. roku życia - wykonano w 84,2%
- przeciwko *blonicy, tężcowi i krztuścowi w 19 r.ż roku życia* - wykonano w 98%

Aktualnie w powiecie giżyckim personel wykonujący szczepienia ochronne (pielęgniarki i położne) w NZOZ i SPZOZ posiada wymagane rozporządzeniem Ministra Zdrowia kursy specjalistyczne ze szczepień ochronnych.

Sekcja Szczepień prowadzi również:

- nadzór nad przestrzeganiem zasad prawidłowego prowadzenia szczepień ochronnych oraz gospodarką preparatami szczepionkowymi
- magazyn preparatów szczepionkowych służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych
- sporządzanie raportów związanych z działalnością sekcji

Powyżej średniej krajowej zrealizowane zostało również w naszym powiecie w 2012 roku wykonanie *szczepień nieobowiązkowych*, ale zalecanych (nie finansowanych ze środków znajdujących się w budżecie Ministra Zdrowia). Zaszczepiono 2460 osób, z czego:

- p/ grypie – 1267 osoby,
- p/ wzv B – 573 osoby,
- p/ wzv A – 11 osób,
- p/ KZM – 58 osób,
- p/ meningokokom – 9 osób,
- p/ ospie wietrznej – 49 osób,
- p/ rakowi szyjki macicy – 6 osób,

- p/ rotawirusom – 203 osoby,
- p/ pneumokokom – 271 osób,
- p/ durowi brzuszemu – 3 osoby,
- p/ wścieklicznie (profilaktycznie) – 10 osób.

Bardzo dobre wykonanie masowych szczepień populacji do 19 roku życia przeciw chorobom zakaźnym pozwoliło utrzymać tzw. zbiorowiskową odporność społeczności powiatu. Efektem takich działań jest wzrost odsetka populacji niewrażliwej na choroby zakaźne, przeciw którym wykonywane były szczepienia ochronne oraz spadek współczynników zapadalności na te choroby.

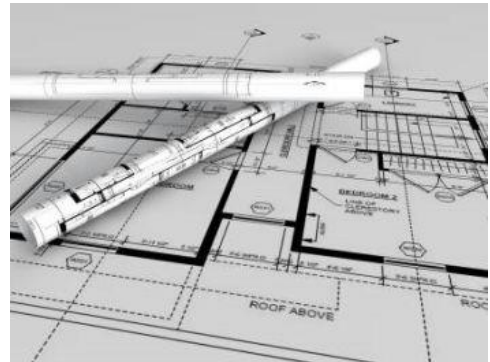
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Zakres działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego określa art. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadania ZNS dotyczą w szczególności:

1. opiniowania projektów planów zagospodarowania przestrzennego województwa, studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego rozwoju gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, uzgadniania warunków zabudowy i zagospodarowania terenu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych;
2. uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczących:
 - budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich, żeglugi śródlądowej i powietrznych,
 - nowych materiałów i procesów technologicznych przed ich zastosowaniem w produkcji lub budownictwie;
3. uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych, statków morskich oraz środków komunikacji lądowej.

W obecnym stanie prawnym ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 80, poz. 717 z póź. zm.) obowiązującej od października 2010 r. wojewódzki inspektor sanitarny jest właściwy do opiniowania studium uwarunkowań i kierunków przestrzennego rozwoju gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Z kolei te same zagadnienia (tj. opiniowanie studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego) w oparciu o inną ustawę – z dnia 3 października 2008 r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) są przedmiotem działania państwowych powiatowych inspektorów sanitarnych. Uwzględniając zapisy ustawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku uzgadnia zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W następnej kolejności opiniuje miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, jak również zmiany tych planów (większość uzgadnianych w tym obszarze dokumentów stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące pojedyncze jednostki osadnicze oraz fragmenty miast).

Działania planistyczne pobudzają przyjmowanie rozwiązań proekologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki energetycznej, gospodarki odpadami, co ma znaczący wpływ na poprawę stanu sanitarno-higienicznego miast, gmin i osiedli wiejskich.

Nieodłączne przy rozpatrywaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest analizowanie prognozy oddziaływania na środowisko. Prognoza uwzględnia skutki dla środowiska, w tym zdrowia ludzi, wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu powodowane emisją, wprowadzaniem ścieków do wód i do ziemi, wytwarzaniem odpadów, zanieczyszczeniami gleby. Bierze się pod uwagę ryzyko awarii, oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne, zwierzęta i rośliny, analizuje się ewentualne rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na ludzi i środowisko.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że zapisy do większości tych planów przewidują zaopatrzenie w wodę z ujęć o charakterze publicznym (objętych stałym nadzorem inspekcji sanitarnej), odprowadzenie ścieków do kanalizacji sanitarnej, a następnie do oczyszczalni ścieków. W opracowywanych planach systematycznemu uporządkowaniu podlega zabudowa – wydzielane są tereny o przeznaczeniu przemysłowym i składowym, oddzielane są one od terenów zabudowy mieszkalnej i mieszkalno-usługowej. Organy państwowej inspekcji sanitarnej określają w wydawanych opiniach o tych planach warunki dla funkcjonowania usług w zabudowie mieszkalnej (mogą to być wyłącznie usługi związane z zaspokajaniem codziennych potrzeb mieszkańców, tzw. komercyjne w zakresie: handlu, gastronomii, turystyki i rekreacji, finansów i ubezpieczeń, administracji gospodarczej, obsługi komunikacji oraz usług bytowych w obiektach wbudowanych lub wolnostojących).

Miejscowe plany zawierają bardzo często zapisy dotyczące zakazu budowy budynków gospodarczych w zabudowie mieszkalnej wielorodzinnej, określają zasady lokalizacji parkingów i miejsc parkingowych zgodnie z wymogami technicznymi i w przeliczeniu na liczbę mieszkańców lub powierzchnię zabudowy handlowej, usługowej. W planach określa się tereny wypoczynkowe i rekreacyjne, imprez masowych wraz z niezbędną infrastrukturą w zakresie handlu, gastronomii, z zapleczem sanitarnym, a także planuje się obiekty handlowe

o powierzchni sprzedaży przekraczającej 400 m², oraz tereny komunikacyjne i tereny planowanych i istniejących cmentarzy.

W minionym roku opiniowano 9 *planów zagospodarowania przestrzennego* na terenie powiatu. Określono w tych przypadkach również zakres i stopień szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko. Większość uzgadnianych w tym obszarze dokumentów stanowią miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmujące pojedyncze jednostki osadnicze oraz fragmenty miast. Ważniejsze opiniowane plany zagospodarowania przestrzennego to:

- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Ryn
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego dla rozszerzenia terenu cmentarza w Miłkach
- Miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu zabudowy usług turystycznych, zawartych między: jez. Kisajno, jez. Tajty, ul. Moniuszki, a zachodnią granicą działki nr 340/13 w Giżycku

Odrębną kwestię w działaniach zmierzających do poprawy stanu sanitarno-higienicznego zgodnie z zapisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko – Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.) przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku jest *uczestniczenie w opiniowaniu dokumentacji przedsięwzięć mogących (zawsze lub potencjalnie) znacząco oddziaływać na środowisko* (następny etap w procesie inwestycyjnym), jak również *określanie warunków dla ich „lokalizacji”*. Listę tych przedsięwzięć zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397) wydane na podstawie ustawy z 3 października 2008 r. Każde z wymienionych w rozporządzeniu przedsięwzięć wymaga wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (decyzja środowiskowa). Planowane przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wymagają zawsze przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. W odniesieniu do tej grupy przedsięwzięć wymagany jest obowiązkowo raport oddziaływania na środowisko – w tym np. fermy powyżej 210 DJP.

Drugą grupę przedsięwzięć wymienionych w rozporządzeniu stanowią *przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko*. W przypadku uznania m.in. przez powiatowego inspektora sanitarnego potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania danej inwestycji na środowisko opracowywany jest raport, który wraz z innymi dokumentami podlega weryfikacji. Państwowy inspektor sanitarny ustala warunki realizacji przedsięwzięcia, analizując wymogi sanitarno-higieniczne i zdrowotne. Najczęściej rozpatrywane inwestycje to: elektrownie wiatrowe, drogi, sieci wodociągowe, sieci kanalizacyjne, fermy do 210 DJP,

oczyszczalnie ścieków, biogazownie, stacje uzdatniania wody. Należy przypuszczać, że realizacja inwestycji (przede wszystkim sieci wodociągowych, oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody) przyczynia się do poprawy stanu sanitarno-higienicznego powiatu.

Elektrownie wiatrowe i biogazownie stanowią alternatywę dla tradycyjnych źródeł energii. W wielu przypadkach budzą jednak opór lokalnej społeczności z uwagi na hałas (przede wszystkim w zakresie tzw. infradźwięków) i tzw. efekt stroboskopowy (turbiny wiatrowe), a także uciążliwości zapachowe (biogazownie). Wiele z tych inwestycji dofinansowanych jest z funduszy Unii Europejskiej.

W roku 2012 na terenie powiatu giżyckiego określono warunki dla realizacji 33 przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Ważniejsze opinie środowiskowe to:

- budowa kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej w miejscowościach Brożówka, Jeziorowskie, Jasieniec
- odbudowa brzegów i udrożnienie Kanału Kula
- modernizacja sortowni surowców wtórnych w Giżycku
- rekultywacja nieczynnych składowisk odpadów komunalnych w Miłkach i Wydminach
- rozbiórka i budowa stacji paliw płynnych PKN ORLEN SP 316 na działce nr ewid. 92 przy ul. Kopernika 35 w m. Ryn

Kolejny, bardzo ważny, etap w działalności inwestycyjnej stanowi *uzgadnianie i opiniowanie dokumentacji projektowej* w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych. Uzgodnień dokonują powiatowi inspektorzy sanitarni oraz działający na mocy upoważnienia Głównego Inspektora Sanitarnego – rzeczoznawcy ds. sanitarno-higienicznych.

Wśród uzgadnianych projektów przeważają lokale gastronomiczne o bardzo różnym profilu działalności – od bufetów oferujących napoje i słodycze po restauracje z pełną gamą przygotowywanych potraw. Najczęściej są to adaptacje istniejących powierzchni usługowych, przebudowa i rozbudowa już istniejących. Drugą grupę stanowią zakłady opieki zdrowotnej – są to przede wszystkim nieduże przychodnie, ale również przebudowy i rozbudowy istniejących zakładów opieki zdrowotnej, a także pomieszczenia prywatnej indywidualnej praktyki lekarskiej. Trzecią grupę stanowią lokale usługowe adaptowane najczęściej na zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, salony masażu. Czwartą grupę stanowią inne obiekty do których zalicza się między innymi: małe warsztaty naprawcze, punkty usługowe zaspakajające potrzeby mieszkańców.

W 2012 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Giżycku wydał 65 opinii o dokumentacji projektowej w tym: 34 opinii dotyczących obiektów żywnościowych, 7 opinii o obiektach przeznaczonych do upiększania ciała (m.in. zakłady

fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej), 4 opinie dotyczyły obiektów poprawy zdrowia (m.in. gabinety stomatologiczne i opieki pielęgniarskiej) oraz 18 innych obiektów.

Ostatni etap działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego stanowi *uczestniczenie w dopuszczeniu do użytku obiektów budowlanych*. Sprawdzana jest zgodność wykonania obiektu budowlanego z projektem budowlanym i technologicznym oraz z wymaganiami higieniczno-sanitarnymi. W 2012 roku dokonano w naszym powiecie odbiorów 84 obiektów przekazywanych do użytkowania. W tym 36 odbiorów dotyczyło obiektów żywnościowych; restauracje, stołówki, bary, sklepy spożywcze, mała gastronomia – obiekty te wpływają na poprawę warunków dystrybucji i sprzedaży środków spożywczych w odpowiednich warunkach higieniczno - sanitarnych oraz jakość świadczonych usług gastronomicznych w obiektach turystycznych. Oddano do użytkowania 9 obiektów służących poprawie zdrowia mieszkańców: gabinety lekarskie i pielęgniarskie – mają wpływ na jakość świadczonych usług medycznych, zapobieganie szerzeniu się chorób, poprawę stanu zdrowia mieszkańców. Uruchomiono 14 zakładów w tym: fryzjerskie, fryzjersko – kosmetyczne, kosmetyczne, ćwiczeń fizycznych, hotele – co wpłynie na poprawę warunków świadczonych usług i warunki higieniczno-sanitarne mieszkańców i turystów. Uruchomiono 4 zakłady pracy (modernizacja i rozbudowa istniejących obiektów oraz poszerzenie działalności), punkt wymiany opon, zakład produkcyjny, warsztat samochodowy, budynek warsztatowy OSM – (wpłynie na zwiększenie zatrudnienia i poprawę warunków pracy dla pracowników). Dokonano dopuszczenia do użytkowania 21 innych obiektów – budynki usługowe przeznaczone na cele handlowe, punkty apteczne, sklepy przemysłowe, pomieszczenia usługowe.

Z najważniejszych inwestycji odebranych w 2012 roku przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Giżycku należy wymienić:

- restauracja, bar winiarnia, SPA, basen, pokoje gościnne, kręgielnia, sala konferencyjna i zaplecze w hotelu „ St. Bruno” w Giżycku,
- Przychodnia Lekarzy Specjalistów filia Giżycko,
- hala sportowa z zapleczem rehabilitacyjno-administracyjnym na terenie Centralnego Ośrodka Sportu - Ośrodek Przygotowań Olimpijskich
- restauracja „PORTO” ul. Nadbrzeżna w Giżycku,
- restauracja i pokoje gościnne - „Gościniec Ryński Młyn” ul. Hanki Sawickiej w Rynie
- sklep B4339 ” Biedronka” i MEDIA EKSPERT ul. Przemysłowa w Giżycku,
- modernizacja pomieszczeń Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Rynie
- Punkt Apteczny w Wilkasach
- warsztat na dwa stanowiska z częścią biurową i poddaszem mieszkalnym w Wydminach
- wulkanizacja i wymiana opon ul. Warmińska w Giżycku.

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna

Działania podejmowane w 2012 roku przez pion Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej wynikały z założeń krajowych, wojewódzkich, powiatowych oraz aktualnej sytuacji epidemiologicznej. Ich inicjacją i koordynacją zajmował się pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Giżycku.

Działania skierowane były do rodziców i opiekunów dzieci, dzieci w wieku przedszkolnym, uczniów szkół podstawowych, młodzieży gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, nauczycieli, wychowawców oraz pedagogów szkolnych, kobiet w wieku rozrodczym, pacjentów zakładów opieki zdrowotnej, pracowników ochrony zdrowia, policjantów.

Realizowaliśmy następujące programy profilaktyczne:

- Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
- „Czyste powietrze wokół nas”
- „Znajdź właściwe rozwiązanie”
- „Nie pal przy mnie, proszę”
- Krajowy Program Zwalczenia AIDS i Zapobiegania
- „Trzymaj Formę”
- „Moje dziecko idzie do szkoły”
- „Kleszcz mały czy duży nic dobrego nie wróży”
- „Wybierz życie – pierwszy krok”

Organizowaliśmy działania związane między innymi z:

- projektem „Odświeżamy Nasze Miasta” TOB3CIT (Tobacco Free Cities), wojewódzka kampania „Jesteś w strefie wolnej od dymu tytoniowego”
- profilaktyką zażywania nowych narkotyków, tzw. dopalaczy
- Światowym Dniem bez Tytoniu
- Dniem Rzucania Palenia
- Światowym Dniem Zdrowia
- profilaktyką grypy sezonowej
- akcją „Zdrowe wakacje” (profilaktyka wścieklizny, profilaktyka zatruc grzybami)
- akcją zimową (bezpieczny i zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych)
- profilaktyką zarażeń pasożytniczych (owsica, wszawica, świerz, bąblowica itp.)
- profilaktyką wirusowego zapalenia wątroby (wzw B)
- propagowaniem zasad higieny osobistej

Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu

Od roku 2007 Państwowa Inspekcja Sanitarna jest koordynatorem działań w ramach narodowego „Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce”. Jednym z jego głównych celów jest zmiana klimatu społecznego i zachowań w stosunku do palenia tytoniu poprzez wielopłaszczyznowe działania edukacyjne. Realizacja programu w 2012 roku polegała na docieraniu z edukacją do różnych grup docelowych poprzez organizowanie różnorodnych działań, m.in. na: popularyzowaniu „Mody na nie palenie”, prowadzeniu szkoleń, pogadań, prelekcji. Realizowano liczne antynikotynowe imprezy lokalne. Prowadzono działania informacyjne na temat szkodliwości palenia tytoniu w lokalnych mediach i na stronach internetowych. W naszym powiecie powołano Powiatowy Zespół Koordynujący ds. Tytoniu, w skład którego wchodzi przedstawiciele: Starostwa Powiatowego w Giżycku, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku, Komendy Powiatowej Policji oraz Straży Miejskiej w Giżycku. W 2012 roku odbyły się 2 spotkania zespołu, których głównym tematem była wojewódzka kampania „Jesteś w strefie wolnej od dymu tytoniowego”.

„Jesteś w strefie wolnej od dymu tytoniowego”

Kampanię opracował Wojewódzki Zespół ds. Profilaktyki Antytytoniowej, powołany w ramach ogólnopolskiego projektu „*Odświeżamy Nasze Miasta*”. Jest to kampania wojewódzka pod patronatem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, która rozpoczęła się 12 kwietnia 2012 r. Celem kampanii jest ochrona zdrowia mieszkańców naszego województwa przed szkodliwym działaniem dymu tytoniowego, między innymi przez przypominanie wszystkim zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996 r, Nr 10, poz. 55 z późn. zm.). Kampanią zostały między innymi objęte placówki oświatowo-wychowawcze, placówki służby zdrowia, lokale gastronomiczno-rozrywkowe, zakłady pracy powiatu giżyckiego.

Pracownicy PIS zbierali informacje na temat aktualnej sytuacji przestrzegania zakazu palenia tytoniu. Taką informację zbierano z placówek nauczania i wychowania, zakładów opieki zdrowotnej, zakładów pracy, zakładów gastronomicznych.

Program edukacyjny „Moje dziecko idzie do szkoły”

W roku szkolnym 2011/2012 kontynuowano realizację programu edukacyjnego „Moje dziecko idzie do szkoły”. Adresatami programu byli uczniowie klas I szkół podstawowych i ich rodzice. Celem programu jest ukształtowanie nawyków i umiejętności prozdrowotnych dzieci, podniesienie poziomu wiedzy rodziców na temat wybranych elementów zdrowego stylu

życia, uświadomienie rodzicom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz przekonanie rodziców o słuszności prowadzenia działań profilaktycznych w szkole i w domu. Program realizowano w 5 szkołach powiatu giżyckiego.

Program promujący racjonalne odżywianie i aktywność fizyczną „Trzymaj Formę”

Do programu w powiecie giżyckim przystąpiło 9 szkół (6 gimnazjów i 3 szkoły podstawowe). Treści programowe przekazywane były na lekcjach biologii, przyrody, wychowaniu fizycznym, godzinach wychowawczych. Materiały programowe uatrakcyjniły treści z zakresu zdrowego stylu życia proponowane w podstawie programowej. Szkoły były bardzo zadowolone z efektów i ogromnego wkładu młodzieży. Pracownik PZIOZ przeprowadził 2 wizytacje i otrzymał formularze sprawozdawcze ze wszystkich realizujących program placówek. Program „Trzymaj Formę” ma pozytywny wpływ na świadomość młodego człowieka. Różnorodność form realizacji oraz duże zaangażowanie zarówno nauczycieli, jak i uczniów odnosi zdecydowany sukces. Program z pewnością pozwolił na zwiększenie świadomości konsumenckiej i poszerzenie wiedzy na temat aktywności fizycznej oraz zdrowego stylu życia. Zostały przeprowadzone narady z dyrektorami szkół i zarządcami sklepików szkolnych, mające na celu rozszerzenie asortymentu o produkty żywnościowe zalecane w żywieniu młodzieży.

Akcja „Zdrowe Wakacje”

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Giżycku, wzorem lat ubiegłych, realizowała akcję „Zdrowe wakacje”. Jej celem jest zmniejszenie liczby wypadków, zachorowań i zakażeń u dzieci i młodzieży przebywających na obozach i koloniach letnich. W czasie edukacji wykorzystywany był folder „Zdrowe Wakacje” opracowany przez Oddział Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Olsztynie rozszerzony o nowe tematy, tj. szkodliwość nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV, profilaktykę uzależnień od środków psychoaktywnych oraz właściwe zachowania w czasie burzy. Podczas akcji współpracowano z pionem Higieny Dzieci i Młodzieży. Edukacją objęto 472 uczestników wycieczki letniej na terenie naszego powiatu.

Akcja zimowa (bezpieczny i zdrowy wypoczynek podczas ferii zimowych)

Podczas akcji zimowej Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna nawiązała współpracę z Powiatową Komendą Policji w Giżycku oraz Firmą Skok Stefczyka. Przeprowadzono wspólnie z Policją 5 pogadanek z uczestnikami zimowisk na terenie powiatu giżyckiego na temat profilaktyki grypy, meningokoków, racjonalnego odżywiania z naciskiem na I i II śniadanie oraz zażywania nowych narkotyków, jak również na temat bezpieczeństwa

podczas zabaw zimowych. Edukacją objęto 210 uczestników. Opiekunom przekazano materiały na w/w tematy, a także ulotkę „Bezpieczne Ferie” opracowaną przez WSSE w Poznaniu. Skok Stefczyka ufundował dzieciom ze Szkoły Podstawowej nr 7 w Giżycku zestawy upominkowe oraz książeczki „Bezpiecznie cały rok”.

Program Profilaktyki HIV/AIDS

W 2012 roku pracownik Promocji Zdrowia i Oświaty Zdrowotnej organizował szkolenia, narady, imprezy lokalne. Prezentował informacje na temat sytuacji epidemiologicznej HIV/AIDS oraz Punktu Konsultacyjno-Diagnostycznego w kierunku HIV na szkoleniach i zajęciach edukacyjnych. Powiatowa stacja Sanitarno-Epidemiologiczna wraz z Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku przeprowadziła Powiatowy Konkursu Wiedzy HIV/AIDS „Nie daj szansy AIDS” dla szkół gimnazjalnych, z okazji obchodów Światowego Dnia AIDS. Głównym celem konkursu było wykształcenie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie oraz kształtowanie pozytywnych postaw wobec ludzi żyjących z HIV i chorych na AIDS.

Inne działania

Światowy Dzień Zdrowia 2012 był obchodzony pod hasłem „Więcej zdrowia – więcej życia”(wg GIS), a temat przewodni brzmiał „Starzenie się i zdrowie”. W ramach obchodów Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Giżycku wraz z Centrum Profilaktyki Uzależnień i Integracji Społecznej w Giżycku zorganizowały konkurs fotograficzny „Aktywnie przez życie...” adresowany do słuchaczy Giżyckiego Uniwersytetu III Wieku oraz członków Klubu Seniora w Giżycku. Wyłonionym laureatom ufundowano nagrody.

Dziękujemy przedstawicielom wszystkich instytucji, organizacji, stowarzyszeń i firm, którzy wspierali nas w 2012 roku w działalności prozdrowotnej na terenie naszego powiatu.